

ارزیابی ویژگی های دینامیکی سد بتنی قوسی با استفاده از آزمایش ارتعاش اجباری

رضا تاری نژاد^{iv}؛ محمد تقی احمدیⁱⁱ؛ محمود رضا میوه چیⁱⁱⁱ؛ محمد کاظم احمدیⁱⁱ

چکیده

در این تحقیق، خصوصیات دینامیکی سد شهید رجایی، ساری به روش آزمایش ارتعاش اجباری و تحلیل مدل المان محدود مقایسه شده‌اند. آزمایش ارتعاش اجباری روی سد مذکور با دو واحد لرزاننده که در طرفین محور تاج سد قرار گرفته‌اند، انجام شد لرزاننده‌ها یکبار با فاز موافق و بار دیگر با فاز مخالف بکار گرفته شدند. رکوردهای ثبت شده به کمک نرم‌افزار MATLAB5.3 و با استفاده از طیف‌های خودقدرت، دیگرقدرت و همبستگی پردازش خصوصیات دینامیکی، برای ۹ مود ارتعاش شناسایی و محاسبه شدند. مدل المان محدود سد با استفاده از مدول های بهینه الاستیسیته سد و سنگ به دست آمده از نتایج آزمایش ارتعاش محیطی، تحلیل شد. با استفاده از روش کار ویژه‌ای که در این تحقیق پیشنهاد شده انطباق بین نتایج مدل المان محدود سد و آزمایش برای ۸ مود میانی به دست آمده از آزمایش انجام شد.

کلمات کلیدی

آزمایش ارتعاش اجباری، سد بتنی قوسی، خصوصیات دینامیکی، مدل المان محدود

Evaluation of Dynamic Properties of Concrete Arch Dam Using Forced Vibration Test

R. Tarinejad; M.T. Ahmadi; M.R. Mivehchi; M.K. Ahmadi

ABSTRACT

Dynamic properties of Shahid Rajaee Concrete Arch Dam were identified by forced vibration tests and then compared with FE model results. Forced vibration tests on the dam were performed with two exciter units on the dam crest for alternative conditions of in-phase and out-of-phase cases. Test records were processed using PSD, CSD and Coherence Spectra through MATLAB software. Consistent conformity between experimental and computational 8 middle modes of the Dam-Reservoir-Foundation system was achieved by the particular algorithm proposed in this research.

KEYWORDS

Forced Vibration Test, Concrete Arch Dam, Dynamic Properties, Finite Element Model

ⁱ دانشجوی دکترای عمران؛ دانشکده فنی و مهندسی؛ دانشگاه تربیت مدرس؛ tari_r@modares.ac.ir

ⁱⁱ استاد بخش عمران؛ دانشکده فنی و مهندسی؛ دانشگاه تربیت مدرس؛ mahmadi@modares.ac.ir

ⁱⁱⁱ همکار ارشد شرکت مهندسین مشاور مهاب قدس

^{iv} هیات علمی؛ دانشکده مهندسی پزشکی؛ واحد علوم و تحقیقات؛ دانشگاه آزاد اسلامی

ریاضی سدها با نتایج آزمایش‌ها، به سرپرستی کلاف منتشر شد [۱]. در این تحقیقات، رفتار ارتعاشی دو سد مذکور تحت ارتعاشات آزمایش‌ها اجباری و محیطی، اندازه‌گیری شده و خصوصیات دینامیکی حاصل از این آزمایش‌ها با خصوصیات دینامیکی حاصل از مدل ریاضی آنها مقایسه شده، و درباره فرض اعمال شده بر روی مدل ریاضی نیز اصلاحات و بررسی‌هایی به عمل آمد. در سال ۱۹۸۶ سد Monticello به ارتفاع ۹۳ متر و طول تاج ۲۱۹ متر تحت آزمایش‌ها دینامیکی اجباری قرار گرفت. طی این آزمایش‌ها فرکانس ۶ مود اول سد، همراه با میرایی‌های متناظر هر مود شناسایی و محاسبه گردید [۱]. در سال ۱۹۸۸، جان هال طی انتشار مقاله‌ای آزمایش‌های دینامیکی انجام شده تا همان سال را بر روی سدها را به طور کلی مرور کرد [۱۴]. از نمونه‌های دیگر انجام آزمایش‌ها دینامیکی بر روی سدهای بتی، می‌توان به آزمایش‌ها انجام Morrow، ۱۹۷۱ Santa Anita در سال Point Crystal ۱۹۷۲ در سال Fei-Tsui ۱۹۷۹ در سال Norsjo ۱۹۹۸ [۳] در سال Spring ۱۹۷۹ واقع در تایوان در سال Contra Alto، ۲۰۰۰ واقع در سوئیس، Outared3 Lindoso [۵] و چندین نمونه دیگر اشاره کرد [۶]-[۱۳]. در این تحقیق، اولین کار مشابه در ایران و با روش پردازش طیف‌های قدرت به نحو اقتصادی و با وسایل موجود با تغییرات مکانیکی ویژه؛ که در دستگاه‌های لرزاننده داده شد، صورت گرفته است که گشايشی برای کارهایی از این دست برای کنترل سلامت سازه‌های استراتژیک می‌باشد. کمبود امکانات، شامل لرزاننده‌های به اندازه کافی بزرگ در تعداد لازم، حسگرهای متعدد ثبت ارتعاشات به ابداع روش‌های جالبی برای اندازه‌گیری منجر شد.

۲- آزمایش ارتعاش اجباری بر سد شهید رجایی

آزمایش‌های ارتعاش اجباری موضوع این تحقیق برای اولین بار در ایران با همکاری پژوهشگاه بین‌المللی زلزله برای به دست آوردن خصوصیات دینامیکی سد بتی قوسی مدرن شهید رجایی (واقع در جنوب شهر ساری) در آذر ماه سال ۱۳۷۹ انجام شد. مشخصات این سد در جدول (۱) آورده شده است:

خواص دینامیکی سازه‌ها شامل پریودهای طبیعی ارتعاش، شکل مودهای ارتعاش و درصد میرایی در ردیف مهم ترین عواملی هستند که نحوه پاسخ سازه و عکس العمل آن را در برابر زلزله مشخص می‌کنند. مدل‌های ریاضی و تئوری؛ که برای تعیین پارامترهای فوق استفاده می‌شود؛ غالباً فرضیات ساده کننده دارد و اثرات اجزای غیر سازه‌ای را در نظر نمی‌گیرند و علاوه بر آن، درصد میرایی در سازه‌ها نوع مصالح مصرفی و روش‌های ساخت وابسته است و فقط به وسیله آزمایش قابل اندازه‌گیری می‌باشد. بنابراین روش برای تعیین خواص لرزه‌ای بر روی سازه‌ها مطمئن‌ترین روش برای تعیین خواص دینامیکی آنهاست. آزمایش‌های ارتعاش اجباری معمولاً اطلاعات کامل‌تر و دقیق‌تری از خواص دینامیکی سازه‌ها می‌دهند که پیچیدگی و هزینه این‌گونه آزمایش‌ها را توجیه می‌کند. عمومی‌ترین آزمایش ارتعاش اجباری شامل تحریک سینوسی پایا است. این آزمایش به وسیله اعمال یک نیروی سینوسی در یک جهت سازه انجام می‌گیرد. برای یک نیرو با فرکانس خاص، حرکات ناشی از اعمال نیرو در سازه اندازه‌گیری و سپس فرکانس تغییر داده شده و اندازه‌گیری تکرار می‌شود(جاروب فرکانس) و به این ترتیب، تمام منحنی‌های پاسخ-فرکانس به دست می‌آیند. با استفاده از این منحنی مقادیر دقیق فرکانس طبیعی سازه و میرایی آن را می‌توان به دست آورد.

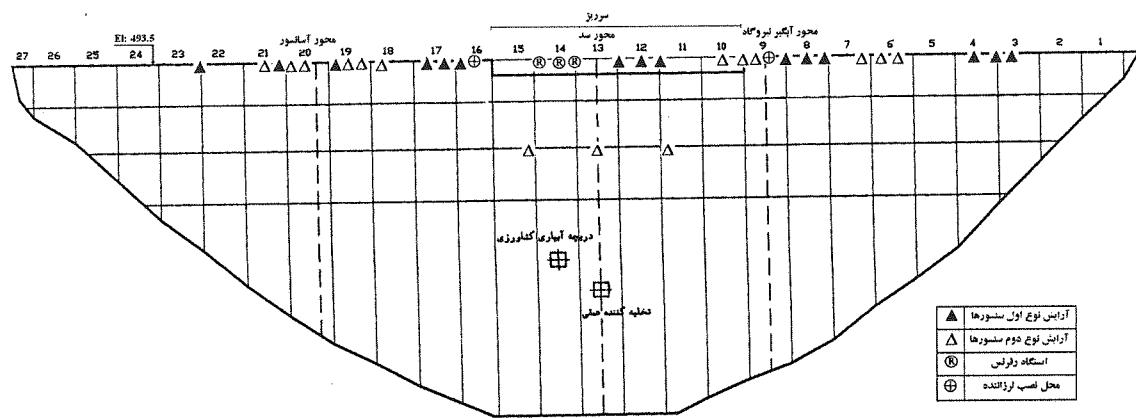
هاتانو و تاکاهاشی شاید اولین کسانی هستند که در سال ۱۹۵۷ برای محاسبه زمان تناوب سازه‌ها تکنیک خود همبستگی را در بسط داده‌های تجربی؛ که خاصیت نامنظم دارند و از عوامل طبیعی ناشی می‌شوند؛ برای سازه‌های با ابعاد واقعی به کاربردند. آنها از این روش و با استفاده از داده‌هایی که در تاج یک سد هنگام زلزله جمع‌آوری کرده بودند توانستند زمان تناوب اصلی و ضریب میرایی آن را به دست آورند [۱]. کار مشابهی در سال ۱۹۵۹ روی سد دیگری به وسیله تاکاهاشی و همکاران وی صورت گرفت. در سال ۱۹۸۲ دونگار و جری خواص دینامیکی سد قوسی اموسون در سوئیس را به روش آزمایش‌های ارتعاش محیطی و اجباری به دست آوردند. در این آزمایش‌ها، برای به دست آوردن شکل مودها از طیف دیگر قدرت و برای تعیین قابل اعتماد بودن نتایج تحلیل داده‌ها از طیف همبستگی استفاده شده بود [۱]. در سال ۱۹۸۴ گزارشی از طرف مرکز تحقیقات زلزله دانشگاه برکلی درباره آزمایش‌های دینامیکی انجام شده بر روی سدهای قوسی Quanshui و Xiang hong در چین و مقایسه نتایج تحلیل مدل

جدول (۱) : مشخصات سد شهید رجایی و مخزن آن در زمان انجام آزمایش

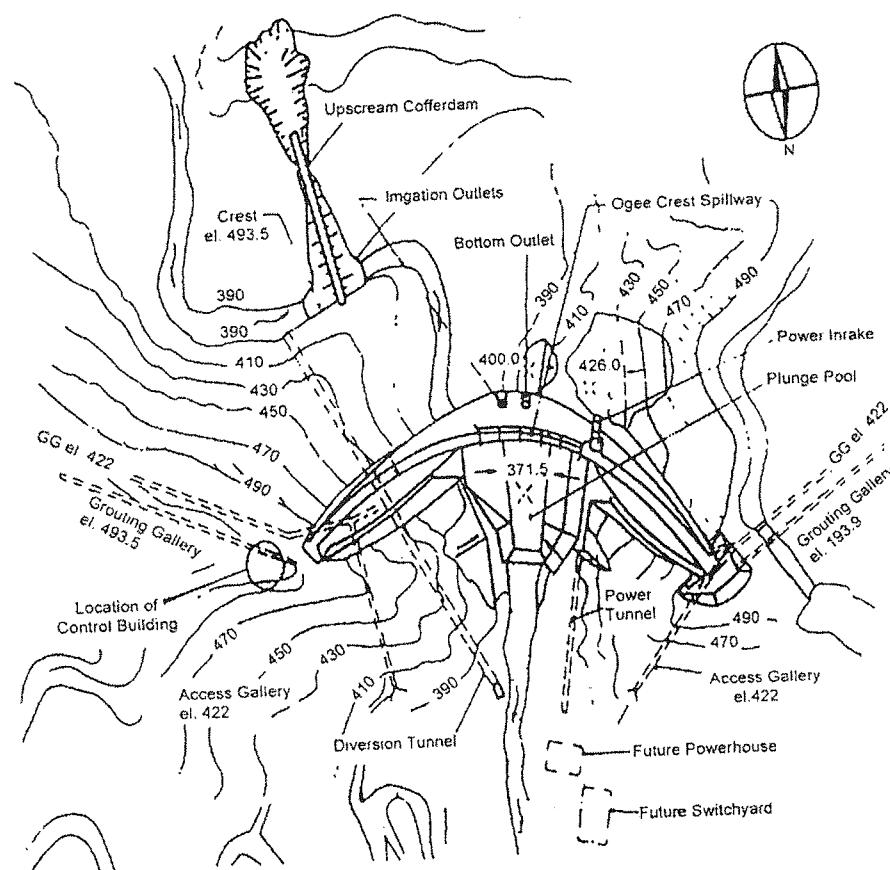
نوع سد	بتنی دو قوسی
طول تاج	۴۲۷ متر
ارتفاع از تراز پی	۱۲۸ متر
ضخامت در پی	۷۷ متر
ضخامت در تاج	۷ متر
حجم مخزن	۱۹۱/۵ میلیون مترمکعب
تراز مخزن از سطح دریا	۳۷۲ متر

که به دلیل عدم یکپارچگی کامل پلهای روی سرریز آزاد با بدن سد در صورت نصب دستگاهها بر روی پل با مشکل انتقال نیروی دستگاه به بدن سد مواجه خواهیم بود و لذا نباید لرزانندها در چنین نقاطی نصب شوند. در مورد آرایش حسگرهای طور کلی هر چقدر تراکم حسگرهای ثبت بیشتر باشد به همان اندازه شکل مودهای حاصل از دقت بالایی برخوردار خواهد بود؛ ولی به همان نسبت هزینه انجام آزمایش و پردازش رکوردها افزایش خواهد یافت. برای این منظور نیز باید یک حالت آرایش بهینه را بکاربرد که بهترین شیوه آن استفاده از نتایج مدل المان محدود است. به این ترتیب، شکل مودهای حاصل از تحلیل‌های مدل المان محدود سد روی پلان تاج سد رسم شده و نقاط تغییرجهت‌های شکل مودها علامت گذاری می‌شوند و با توجه به این نکته که در حد امکان، در طرفین هریک از نقاط عمدۀ تغییرجهت اشکال مودی، حداقل یک حسگر نصب شود آرایش حسگرهای تعیین می‌گردد. علاوه بر این، لازم است حسگرهای تا حد ممکن دور از درزهای انقباض نصب شوند تا از حرکت ویژه احتمالی درزها مصون باشند. در این تحقیق به دلیل محدودیت در تعداد حسگرهای موجود، آزمایش برای دو آرایش مختلف حسگرهای تکرار شد و یکی از ایستگاه‌ها به عنوان مبنای در دو آرایش استفاده شده و ثابت شرکت خود باقی ماند. در این آزمایش ها جمعاً ۱۸ حسگر شامل ۹ عدد حسگر شتاب سنج و ۹ عدد حسگر سرعت سنج بودند، بکار گرفته شدند. شکل (۱) موقعیت حسگرهای نصب شده در تاج و گالری و شکل (۲) نمایی کلی از سد را نشان می‌دهد. دو سری آزمایش برای هرکدام از آرایش حسگرهای انجام گرفت، به این صورت که یکبار لرزاننده‌ها به صورت هم فاز و باردیگر به صورت ضدفاز به کاربرده شدند. این کار برای ایجاد شرایط مناسب برای تحریک مودهای متقارن و نامتقارن سد است [۱].

وسایل و لوازم مورد نیاز و استفاده شده در انجام آزمایش در ادامه شرح داده می‌شود. دو واحد دستگاه لرزاننده، شامل دستگاه لرزاننده تک موتوره با ماکزیمم نیروی تحریک ۲ تن و نیز دستگاه لرزاننده دو موتوره با ماکزیمم نیروی تحریک ۲ تن؛ که تنها دستگاه‌های موجود در کشور بوده‌اند، بکار گرفته شدند. این دو سری دستگاه‌ها ناهمسان و از دو سازنده مختلف بوده و عمدها برای تست سازه‌های کوچک نظیر ساختمان‌ها بکار می‌روند. تغییرات الکترونیکی و مکانیکی زیادی که امکان بهره گیری همفاز و در فاز مخالف را فراهم کند و حداقل نیروی آنها را که برای سازه سد قابل توجه باشد، تولید کند روى این دستگاه‌ها انجام شد. سایر وسایل، شامل واحد ضبط ارتعاشات با شتاب سنج‌های از نوع FBA-11 و سرعت سنج از نوع SS-1 (استفاده از دو نوع مختلف به دلیل کمبود تعداد همسان بود) دستگاه ثبات SSR-1 (ساخت کارخانه Kinematics) و کامپیوتر قابل حمل بوده است. نحوه آرایش حسگرهای نیز محل نصب لرزانندها در تاج سد با توجه به تحلیل‌های اولیه المان محدود سدو همراه با استفاده از شکل مودهای ارتعاشی حاصل از آن؛ به که در پلان تاج سد رسم شده بود مشخص شد. لرزاننده‌ها در نقاطی از تاج سد استقرار یافته‌ند تا بیشترین دامنه جابجایی مربوط به مودهای ارتعاشی مختلف حاصل از نتایج المان محدود، در آن نقاط واقع شوند. در ضمن باید محدودیت‌های دیگر در روی تاج، مثل پلهای سرریز آزاد را نیز در نظر گرفت.

شکل (۱): موقعیت حسگرهای نصب شده در تاج و گالری برای دو نوع آرایش استفاده شده

شکل (۲): نمایی کلی از سد شهید رجایی و ساختگاه آن

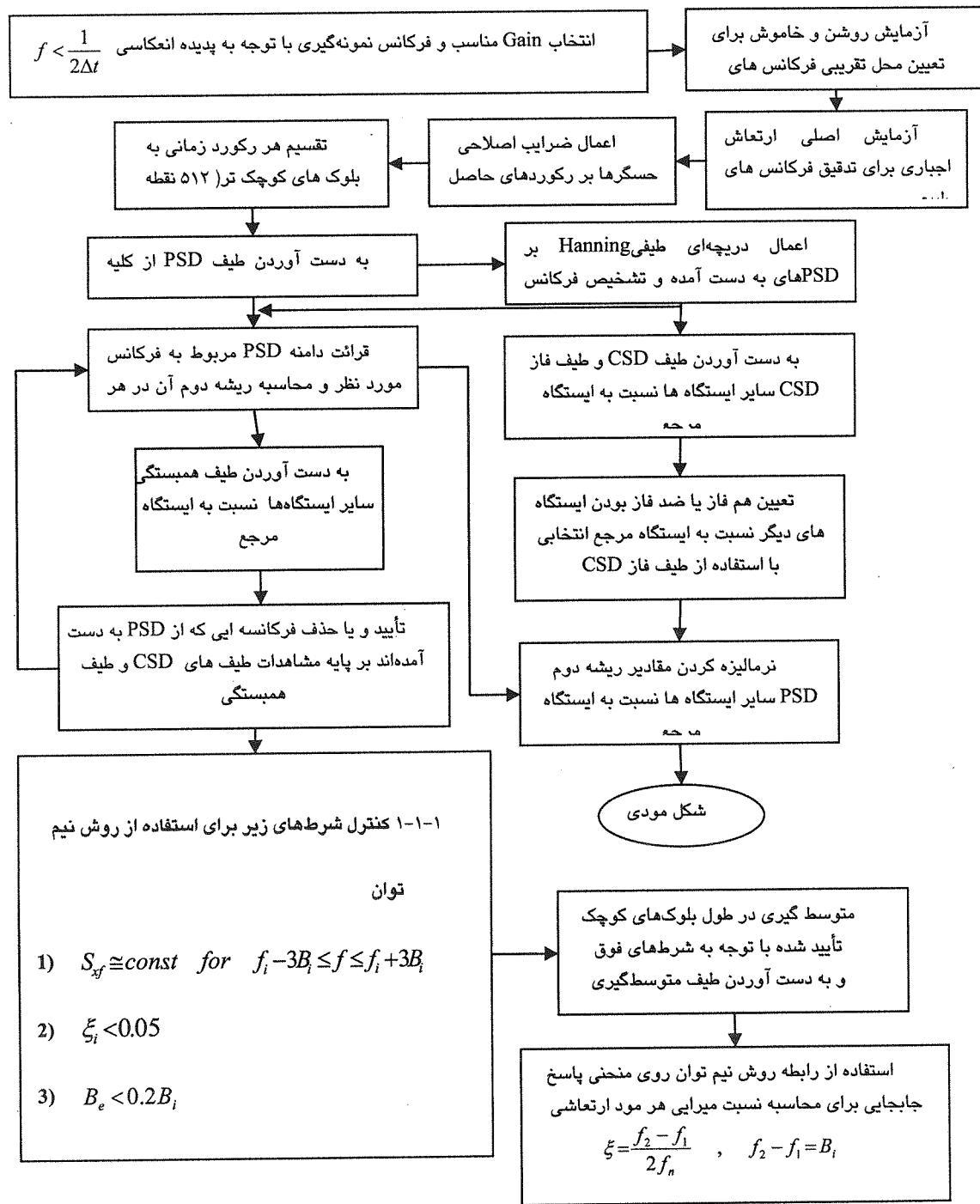
۳- مراحل محاسبه خصوصیات دینامیکی سد

گرفت. المانی که در این نرم افزار برای مدل کردن محیط سد و پی استفاده شد، المان ۸ گرهی جامد (Solid45) بود. محدوده مدل شده در پی با شعاع امتداد در حدود ۲ برابر ارتفاع سد منظور شد. در مشبندی این سد از ۵۶۰۹ گره اصلی و ۹۸۳ (Fluid30) حجم و برای محیط مخزن از المان آب تراکم پذیر (Fluid30) استفاده شده است. این المان ۸ گره دارند و درجه آزادی انتخابی برای همه گرهها، فشار است. برای مشبندی محیط مخزن از این نوع المان به طول حداقل ۳۵ متر (برای ایجاد امکان انتقال موج) استفاده شده و طول مخزن نیز برابر ۳۰۰ متر فرض شده است که تقریباً ۲/۵ برابر ارتفاع سد است. برای تحلیل سد از پارامترهای بهینه شده سد، که نتایج تحلیل های المان محدود و آزمایش ارتعاش محیطی سد بودند و قبلاً به دست آمده بودند، استفاده شد [۱۷]. این پارامترها عبارتند از $E_f = 11 \text{ GPa}$ و $E_c = 28 \text{ GPa}$ که مدول الاستیسیته بتن و $E_f = 11 \text{ GPa}$ و $E_c = 28 \text{ GPa}$ مدول الاستیسیته سنگ است. استفاده از مقادیر طراحی پارامترهای فوق با توجه به عدم قطعیت های ناشی از ساخت و محیط پی توصیه نمی شود. اگرچه اطلاعات آزمایش ارتعاش محیطی موجود نباید، با این حال، امکان انجام فرایند بهینه سازی مشخصات ماده در مدل ریاضی براساس تطبیق مشخصات دینامیکی مدل ریاضی با مدل تجربی وجود دارد. وزن مخصوص بتن، سنگ پی و آب به ترتیب برابر ۲۴، ۲۴ و ۱۰ کیلونیوتون بر مترمکعب و سرعت صوت در آب برابر ۱۴۴۰ متر بر ثانیه فرض شده است. نتایج تحلیل مدل المان محدود سد با پارامترهای بهینه شده فوق با نتایج آزمایش ارتعاش اجباری سد مقایسه شد که در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

بعد از تعیین محل مناسب ایستگاهها و تعیین ایستگاه مرجع، روش تعیین فرکانس های طبیعی، شکل مودها و میرایی های متناظر هر مود با استفاده از نتایج آزمایش در شکل (۳) آورده شده است [۱]-[۲]. در این آزمایش به علت پذیره انکاس فرکانسی و با توجه به این نکته که حداقل فرکانس انجام (SPS) آزمایش از ۲۰ هرتز کمتر می باشد نرخ نمونه گیری (SPS) ۸۲/۲۳ نمونه در هر ثانیه مناسب تشخیص داده شد. برای انتخاب Gain مناسب، آزمایشی با مقادیر مختلف انجام پذیرفت و در نهایت $\text{Gain} = 10$ برای ثبت داده انتخاب شد. برای پیدا کردن محدوده های مناسب جاروب فرکانسی آزمایش های روشن و خاموش با بالاترین فرکانس مودی موردنظر (۱۴ هرتز) برای دو حالت هم فاز و فاز مخالف به طور جداگانه انجام شدند. داده های حاصل از انجام این آزمایش ها پردازش شد. و محدوده تقریبی فرکانس های تشدید به دست آمد. بعد از مشخص شدن پارامترهای ذکر شده، آزمایش های اصلی ارتعاش اجباری به منظور تدقیق فرکانس های طبیعی انجام شد. ذکر این نکته لازم است که تشخیص مودهای با فرکانس خیلی پایین از طریق آزمایش ارتعاش اجباری به دلیل کوچک بودن نیروی لرزانده ها در این نوع فرکانس ها بسیار مشکل است. از این رو برای این نوع فرکانس ها بهتر است از آزمایش ارتعاش محیطی (که قبل انجام شده بود) استفاده شود. اعمال ضرایب اصلاحی بر داده های ثبت شده با استفاده از نرم افزار PITSA [۱۵] و با توجه به مشخصات هر حسگر در شناسنامه آن انجام گرفت. پردازش داده ها به کمک جعبه ابزار پردازش سیگنال^۱ نرم افزار MATLAB و با استفاده از طیف های خودقدرت^۲ (PSD)، دیگر قدرت^۳ (CSD)، فاز^۴ و همبستگی^۵ انجام شد. مقادیر طیف دیگر قدرت مختلط هستند و با رسم دامنه در برابر فرکانس می توان فرکانس های غالب و با رسم فاز در برابر فرکانس، هم فاز یا ضد فاز بودن دو فرایند تصادفی را بررسی کرد. طیف همبستگی و سیله ای مناسب برای تشخیص قابل اعتماد بودن نتایج تحلیل با طیف های ذکر شده است. مقدار این طیف همیشه بین ۰ و ۱ و غیر مختلط است [۱۶]. در شکل (۴) یک نمونه از داده های ثبت شده و طیف های PSD، CSD، فاز و همبستگی به دست آمده نشان داده شده است.

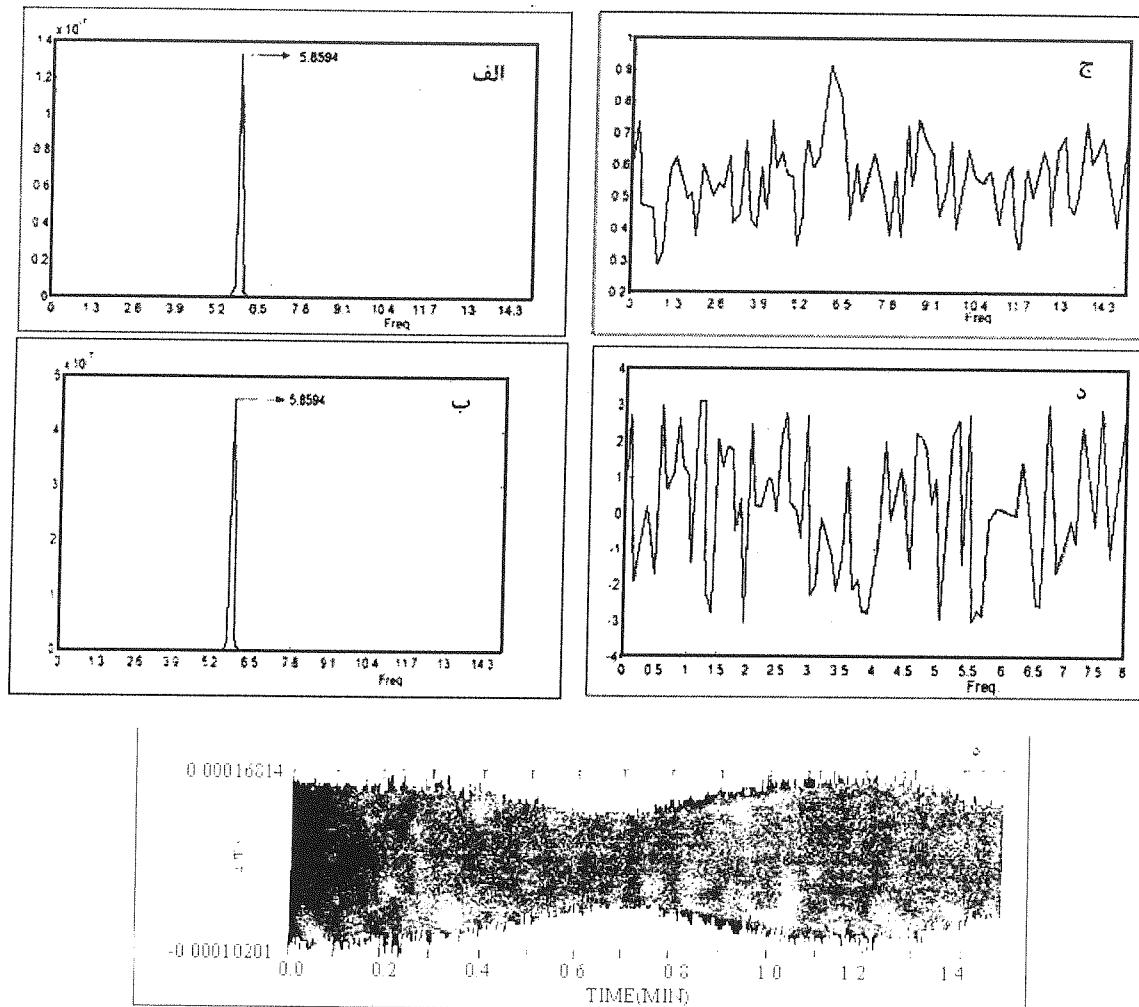
۴- تحلیل المان محدود سد

تحلیل مدل المان محدود سد برای به دست آوردن مشخصات دینامیکی آن با استفاده از نرم افزار ANSYS انجام

ξ : نسبت میرایی برای فرکانس طبیعی مورد نظر B_e : رزولوشن فرکانسی که برابر است با $\frac{1}{T} = \frac{1}{N\Delta t}$ که N تعداد نقاط نمونه برداری شده و Δt فاصله زمانی بین این نقاط در هر بلوک

شکل(3): نمودار جریانی تعیین فرکانس‌ها، شکل مودهای ارتعاشی و میرایی‌های متناظر بر اساس آزمایش ارتعاش اجباری

شکل (۴): نمونه هایی از (الف). طیف PSD. (ج) طیف همبستگی. (د) طیف فاز CSD. (ه) رکورد ثبت شده

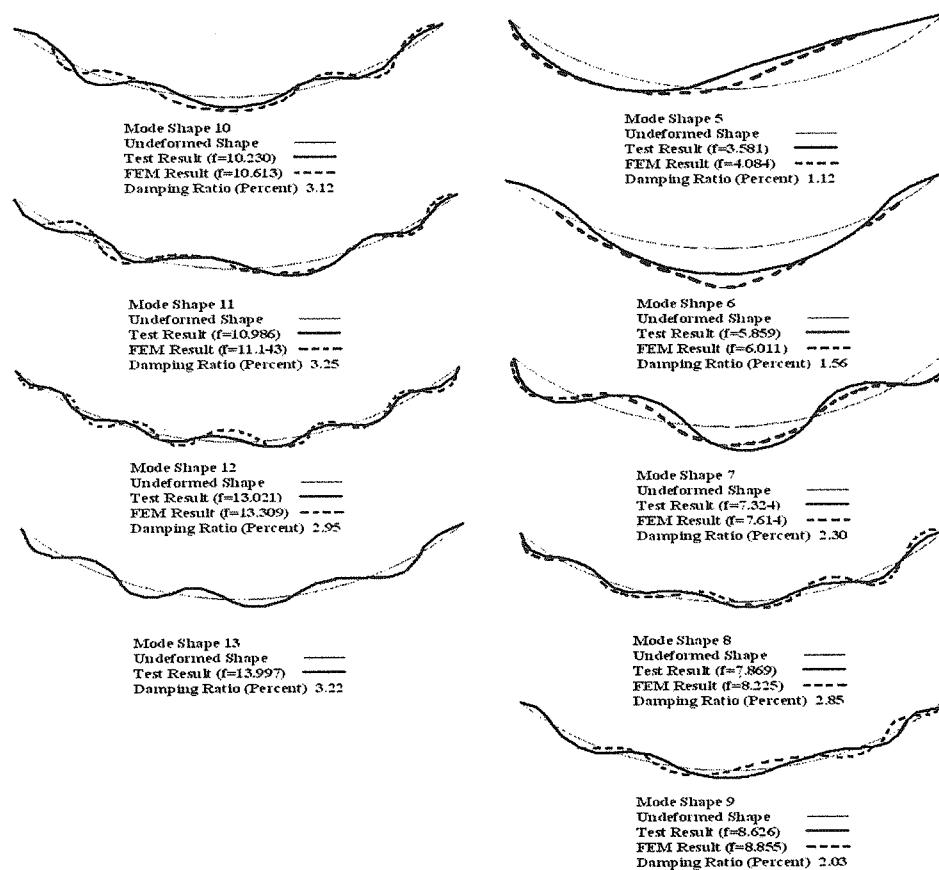
مدل ریاضی استفاده شده با توجه به اینکه فرکانس Cut-off آن تقریباً ۱۰ هرتز است، در به دست آوردن مودهای بالاتر از این مقدار محدودیت دارد. دلیل دیگر را می‌توان به وجود نسبت Noise/Signal بالا با توجه به توان ضعیف دستگاه‌های لرزاننده و عدم تناسب اسقراط لرزاننده‌ها با بعضی از اشکال مودی عنوان کرد. در شکل (ه) نتایج اشکال مودی حاصل از آزمایش با نتایج حاصل از مدل المان محدود سد باهم رسم شده‌اند که خط پر به نتایج آزمایش و خط نقطه‌چین به نتایج مدل المان محدود مربوط است. به طور کلی، اختلاف موجود در شکل مودهای فرکانس‌های محاسباتی و اندازه گیری شده را می‌توان به عدم قطعیت‌هایی چون جرم پی، سختی هندسی سازه و پی، خواص ارجاعی پی و بتن نسبت داد.

۵- مقایسه خصوصیات دینامیکی

در این بخش خصوصیات دینامیکی بدست آمده از آزمایش ارتعاش اجباری و تحلیل مدل المان محدود سد با هم مقایسه می‌شوند از آنجا که چهار مود اول سیستم به علت محدودیت شدید موتورهای لرزاننده از نظر توان اعمال نیروی دینامیکی در فرکانس‌های پایین با آزمایش ارتعاش اجباری قابل شناسایی نبود، برای شناخت این مودها از آزمایش ارتعاش محیطی استفاده شد [۱۷]. در جدول (۲) فرکانس‌های به دست آمده از آزمایش ارتعاش اجباری و تحلیل مدل المان محدود سد ارائه شده و با هم مقایسه شده‌اند. برای ۸ فرکانس مربوط به مودهای ۵ تا ۱۲ به دست آمده از آزمایش ارتعاش اجباری انتطبق خوبی بین شکل مودهای متناظر به دست آمد؛ ولی برای فرکانس ۱۳/۹۹۷۳ موفق به انتطبق شکل مودی متناظر نشدیم.

جدول(۲) : مقایسه فرکانس‌های به دست آمده از آزمایش و تحلیل المان محدود سد

شماره مود	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
فرکانس حاصل از آزمایش	۳/۵۸۱	۵/۸۵۹	۷/۲۲۴	۷/۸۶۹	۸/۶۲۶	۱۰/۲۳۰	۱۰/۹۸۶	۱۲/۰۲۱	۱۲/۹۹۷
فرکانس حاصل از مدل المان محدود	۴/۰۸۴	۶/۰۱۱	۷/۶۱۴	۸/۲۲۵	۸/۸۵۵	۱۰/۶۱۳	۱۱/۱۴۲	۱۲/۰۹	
درصد میراثی	۱/۱۲	۱/۵۶	۲/۲	۲/۸۵	۲/۰۳	۳/۱۲	۲/۲۵	۲/۹۵	۲/۲۲
خطای فرکانس(%)	۱۲/۳	۲/۵	۸/۲	۴/۲۸	۲/۶	۲/۶	۱/۲	۲/۱۶	

شکل(۵) : مقایسه شکل مودهای ارتعاشی به دست آمده از آزمایش ارتعاش اجباری و تحلیل المان محدود سد

۴- در این تحقیق، الگوریتم مناسب و موثری برای پردازش نتایج آزمایش ارتعاش اجباری پیشنهاد شده است.

۵- اختلاف موجود در شکل مودها و فرکانس‌های محاسباتی و اندازه گیری شده را می‌توان به عدم قطعیت‌هایی چون جرم پی، سختی هندسی سازه و پی، خواص ارتجاعی پی و بتن نسبت داد.

۶- اختلاف زیاد در فرکانس مربوط به اولین مود به دست آمده از آزمایش (مود پنجم واقعی سیستم) و مود متناظر به دست آمده از مدل المان محدود سد را می‌توان به کم بودن نیروی وارد از لرزاننده به سازه ربط داد و این یکی از ضعف

۶- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۱- در این تحقیق، آزمایش ارتعاش اجباری برای اولین بار در ایران بر روی سد بتی قوسی مدرن انجام شد.

۲- با استفاده از روش ارائه شده در این مقاله می‌توان این آزمایش را با وجود تجهیزات ضعیف و ناکافی ارتعاش اجباری برای سازه‌های غول آسا انجام داد.

۳- نتایج به دست آمده از انجام آزمایش با نتایج مدل تحلیلی با استفاده از مقادیر بهینه یابی شده خواص مواد انطباق خوبی نشان می‌دهد.

Vibration Testing for Validating Numerical Models of Concrete Dams", J. Earthquake Engineering and Structural Dynamics, Vol.28 PP.1327-1344, 1999
Serveren, R.T., Taylor, C. A., Brownjohn, J. M. W., "Full-Scale Dynamic Testing and Mathematical Model Validation of Dams", J. Dam Engineering, Vol.1, Issue 2, PP.101-122,
Duron, Z.H., Ostrom, D.K., Aagaard, B., "Measured Steady State, and Transient Response of a Small Arch Dam", J.Dam Engineering, Vol.V, Issue 1, PP.43-62, 1994

Cantieni, R., Deger, Y., Pietrzko, S., "Modal Analysis of a Concrete Gravity Dam: Experiment, Finite Element Analysis and Link", Paper presented at the XIIth International Modal Analysis Conference, Honolulu, Hawaii, U.S.A., January 31 to February 3, 1994

Hall J.F., "The Dynamic and Earthquake Behavior of Concrete Dams: review of experimental behavior and observation evidence ", Journal of Soil Dynamics and Earthquake Engineering, Vol.7, no.2. PP.58-121, 1988

Scherbaum, F., Johnson, J., "Programmable Interactive Toolbox for Seismological Analysis", Version 4, 1993

10) Bendat, J.S., Piersol, A.J., " Engineering Application of Correlation and Spectral Analysis", John Wiley.pub.,1993 Second Edition

Mivehchi, M.R., Ahmadi, M.T. and Hajmomeni, A., "An Ambient Vibration Test of an Modern Arch Dam; Some Proposals for Method for Data Processing ", Proc. of Annual Meeting of USCOLD, Seattle, U.S.A, 2000.

های مربوط به آزمایش ارتعاش اجباری است که مودهای نظری فرکانس‌های خیلی پایین را با دقت کمتر پیش‌بینی می‌کند (سطر آخر از جدول ۲) برای این مودها بهتر است از آزمایش‌های ارتعاش محیطی استفاده کرد.

۷- تقدیر و تشکر

از پژوهشگاه بین المللی مهندسی زلزله، که امکانات انجام این تحقیق را فراهم کردند : شرکت آب منطقه‌ای استان مازندران، که همکاری‌های لازم را انجام دادند و شرکت مهندسین مشاور مهاب قدس به خاطر حمایت‌های بی دریغ آنها در انجام این پروژه تقدیر و تشکر می‌شود.

۸- مراجع

- [۱] رضا تاری نژاد, "ارزیابی خصوصیات دینامیکی سدهای بتنه قوسی با استفاده از آزمایش ارتعاش اجباری", پایان نامه کارشناسی ارشد, دانشگاه تربیت مدرس, شهریور ماه ۱۳۸۰.
- [۲] عقیل حاج‌مونتی, "بررسی روش‌های مختلف پردازش داده‌های تصادفی حاصل از آزمایش‌های ارتعاش محیطی به منظور به دست آوردن خصوصیات دینامیکی سدهای بتنه", سمینار کارشناسی ارشد, دانشگاه تربیت مدرس, اسفند ماه ۱۳۷۸.
- [۳] Cantieni, R., Wiberg, U., Pietrzko, S., and Deger, Y., "Modal Investigation of a Dam", Paper Submitted to the 16th International Modal Analysis Conference, Santa Barbara, 1998
- [۴] Chin-Hsung Loh., Tsu-Chiu Wu., "System Identification of Fei-Tsui Arch Dam From Forced Vibration and Seismic Response Data", J. of Earthquake Engineering, Vol.4, no.4, PP.511-537, 2000
- [۵] Proulx, J., Paultre, P., "Analytical and Experimental Evaluation of the Dynamic Behavior of Outared 3 Gravity Dam", Proc. of 10th Conference on Earthquake Engineering, Duma, 1995, Balkema, Rotterdam
- [۶] Camara, R.C., and Oliviera, S. B., "Dynamic Behavior of an Arch Dam-Foundation-Reservoir System Numerical and Calibration With a Forced Vibration Test", Paper no. 1711, 11th CEE, 1996
- [۷] Proulx, J., Carbonneau, C., Paultre, P., "Forced-Vibration Tests of a Large Gravity Dam in Winter and Summer Conditions", Paper no.1714, 11th World Conference on Earthquake Engineering , 1996
- [۸] Pietrzko, S., Cantieni, R., "Modal Testing of a Gravity Dam-Influence of the Exciter Placement on the Quality of the Identified Modal Parameters", A Paper Submitted for Presentation at the 12th IMAC, Honolulu, Hawaii, 1994
- [۹] Riezinger, J., Zigeler, F., Lei, Y., "Identification Problems for Large Arch-Dam", Proc. of 10th Conf. on Earthquake Engineering, Duma, 1995, Balkema, Rotterdam
- [۱۰] Daniell, W. E., Taylor, C.A., "Effective Ambient

۹- زیر نویس ها

Signal Processing^۱
 Auto-Power Spectrum Density Function^۲
 Cross-Power Spectrum Density Function^۳
 Phase Spectrum Function^۴
 Coherence Spectrum Function^۵